

An Stóc

Tomář ó maitle, coláirte na hiontageile, Tairlinn, ódá éur i n-eagair

Spart Mu. Leaf 3. Um 13.

Albrecht, 1927.

وَدْ يَسِّنْ أَلْعَاصِ.

Sædeatacar

1 n-ainteóim a b'fhl d'eaonta agaínn go dtí
reo, ran obair peo na Saeóilge do fábáil,
ní féidir a pád fór go b'fhlmito toruiste
go ceap i ndáinibh aip i t'abairt aip air.
Tá muro ag b'fhlreao na talman fór i n-áite-
ácaib. Tá muro amach ran earrac ag cup an-
tril i n-áiteacáib éile. An ríol cupa, nó,
ba cóna a pád, cineál ríl, náé b'fhlmito
nó-cinnit an t-tiocfaidh an bárr ceap
eugainn uairí, cupa agus an ramharó ag
dúiríodh linn annpeo agus annriúto. Ni-
dóis liom gup féidir a pád go b'fhlmito ag
baint an foighmairi ná ag bualaó an Spáinn i
n-áit aip bie. Is fada uainn s'fhl d'eaonta
an foighmairi, an haigheo láin, an gála-
slanta, agus rúil ag na páirtí le riomra
na hOileáis. Is fada go deimin. Cionn fada
rin uainn, náé deaspé le hínneadh agaínn go
mbeoir páirt aige ra riompa céatna. Ác ní
míte a pád go b'fhl dojmádar na marcone-
taapt. Is ionrha feilméara a b'fhl, mar-
veiltítear, páitte ran talmain ó duib go duib.
Tá duib na marcone taapt agus fáinniu an lae-
agaínn, cinnit, fá látaip. An duib rin na
marcone, bí ré ann aip feadó deicé mbliant
físeata. Tá lá fada róimhinn amach anoir,
lá b'fhlreao a b'fhlreao obair maité,
toraítear, érisioéanáit a d'eaonam, ác an
meicíol a b'fhl ann a paear i mbun na hoibrí-
rin le fonn agus le fiocháit.

Tá obair an lae rin rínté romáinn aé go
vti go scuireas tinn an tuille agur an
tláite, go dtigíodh an óige agur ríoscató ná
hóige aip air éugáinn, go dtí go mbí an
trean-úinis, an rean-éar i scionn an rean-
ríseacató ionannán agur bí ra gConraí
Fadó, nó inp na hÓgláis deicé mbláin ó
fion, ní d'éanfar an obair rin marp ba éigin.
Go dtí rin, béró ré 'na bhríeadó-chiorde.
Nuair a béar an ríoscató agur an aontasacht
aip eir agáinn, ní béró ré 'na bhríeadó-
chiorde, aé béró atá agur símeat, rólár
chiorde agur tógsáil inntinne agur plánu
meanáin, marp deiríeadó na rean-uigíair, le
fagáil ar aitbeocháin na Saeilge. An
briocfaidh aip air é le n-áip linn? An
dtiocfaidh aip air uairé féin, leir an aimhrí,
do péir marp béar droc-éctaéid na scáis
mbláin reo atá caite ag dul i bhruaire agur
do péir marp tuigfeas gáid taobh agáinn ná
pairb marín ann aé tróití roimh Saevealaísear
agur Salltaíear, sup marp rin atá agur sup
marp rin a béar agur sup féidiril buntle comh-
héifeacataéid a bhualaíd ra tróití rin intiu
agur do b'féidir cairg ná deicé ná fiéid bliain
ó fion?

Nó an Scaífírdeap fanaíte le bhríeadáin
amach eile, le riúcaid agus cuipreáid móraí
polaitiúcháin rul má feicfeap Sæolnád tá
rnatáin agus tá oteannad le céile amhrán
coibhlín eicín i dtaoibh na móide nó i dtaoibh
Béil Feirfe, nó feille-beart tútaí eicín ó
Sarana a cuippear muintearáil na hÉireann
intle le buile agus le báim agus do dtioc-
faradh áitíu gríoráit, agus fár an spárad-tíre

agus neartú le Saeðealaðar vā báppi? Ir
as Dia atá a fíor. Díearann fém go
utiocefarió an coidlunt, go utiocefarió an
feille-þeapt tútað ó Sarana orainn luat nō
mall. Ári éaoi ari bír, ní féríorí an iomairca
meatúcan a tábait von taobh reo den rseal
—taobh na poiltiöcta ðe. Ní féríorí agur ní
ceart obair na Saeðilge a rígaranaint ó
obair poilitiöcta—fíor-poilitiöct—ná deap-
mato a ðeanam ari reo go paib obair na
Saeðilge ceangailte, físte, fuaigte ón
scéad lá muam, le hobair þaoippe na hÉireann
a baint amach; go paib obair na ceangan
purtoé, bunugte ari rin, agur go bfull fór.
Ba hí rin an cùir móí a bí agann muam leir
an nSaeðilge tábait ari ari—cùir na
þaoippe. Aé tā cùir móí enle leir. Si
cùir i rin sup fiú i an Saeðilge a tábait
ari ari agur a hattheoicam.

Dá mba éanamain docht, fuaoraí an
Sævölge, san aon litriocht ná ríbialtaet
minte, ná trácht aip bit iuirre éap a cupla céad
bláin riap, d'fearofaró a pád, d'ap tuigis,
náip bhiú ñeirt ag plérde léi agur náip mirede
i leigean 'un báir. Ác iñ rean-teanga uafal
i, a bhusil áfro-litriocht minte, atá ag buil riap
ón lá atá invíu ann go dtí an reipearó aoiñ
nó d'fearofaró iomhá rin. Tá ehoróe agur
anam agur aigne an éine reo na nSævðeal
le feigál aip an litriocht rin ac i leigearó le
cuirgint, ac i fáigsearó, map téafáfá, le do
ehoróe agur le t-anam agur le t-aigne fén.
Cia an mait é rin, deip tú? Tá, gur fíordip
leip an náiríún reo, eólár a cupi aip fén,
fíor-eólár aip a fréamácaib, aip a bonaacaib
fén, tñi litriocht na Sævölge agur naic
fíordip fíor-náiríún a tógsál ac aip an bhusil
eólár. Norce te ippum aonubairt an feall-
pam fató. i. cuip eólár opt fén. Ir fíor naic
bhusil eólár ceapt againn oppainn fén i
nchéinn. Ir fíor a pád naic bhusil fíor
againn céapt atá uaimh, cia an cineál
raosail, nó cia an cineál ríbialtaéta
atéimuit ag iapparó a tógsál. An dtuige-
amhú go víspeac, iomlán na focla rin Sæv-
ðealaic agur Sævðealaic? Céapt tá Sæv-
ðealaic, céapt atá Sævða, i gceapt?

Tá daonáin agus beiró riata ní-fárta le
raoigéil na Saranae—good form, sport, an
“Daily Mail” agus plus fours—san cuimhne
ná ríaoimeád ag duine aca naé bhrúil ag
’éinle duine eile. Tá luigeadó ar mear air,
tá an raoigéil rin ann, tá na milliún ráfta
leis, tá cumaet agus paróibheas an traoigéil
reo marí é ú taca aige. Már linn é rin a
nídhig agus iuto eicín eile a éup ma ionad
i néiginn, cairfeamhuro eolás a éup ar an
iuto rin, chéirdeam a deit agamh ann, agus
é téanamh in-peároma, in-ghníoma, ion-éigíte
leis an raoigéil eile rin na Saranae ar gac
mhe bealacl. Ní téanfa ré cíup an Saor-
ealacl a éotú mar cochtigheas plannraoi
na néiginn i scéim i mbláth-tíchtí gloine i
mBaile Átha Cliat.

(Leanfar do reo).

Feir Connacht.

Ír iomána atá ar an raoíghal ó cionradh
 Féir Connacht ar bun i dtoraíocht, ír iomána
 darsúd a taimis ar éairí na Sævölse rul-
 dha nuacláirí rí ar scéal í gúin túit rí ar
 láp. Cúip muintir na vúiteach éapt timéall
 ruimh móri inniti i dtoraíocht. Cúip na Sævöl-
 seorí féin ruimh inniti. Ír deas náj seall
 le pátrón an céad am ag an aer ós i meá-
 tá le leigearó ar Clárdeamh Soluirn, na
 hainmíre rinne ("Diarmait Oonn"). Dé-
 níor glac riad éicu féin i gceart ariamh i.
 Céibí céarto da cionnta leis níor fúigearó
 trionluéct na nGaeilgeorí ariamh, don uair,
 i gteach i gceáir na Sævölse. Níor faictar
 doibh gúin i a gceáir féin i.

na sean-*Sæoileoirí*.

Bíoró Saeóilgeoirí bheaga an uairiín a' fíeácaint a dtéanann inni. Tá curu acu anoirí apáilfluas na marbh, tá tuilleamh acu fóir apáilfásail. Tá páipairis Ó Níomairé imníse, beannaíct Dé le n'anam, é féim 7 a chuir rean-dánta; tá Stioipán Ó Cinnéidh fóir ma fíearamh m' Oifir i nuaíaró na Féinne. Da féiríomhaíl an Fheir i. Bíoró Saeóilge inni apáil éanoi apáil bith, ní hionann riin, b'fíeoirí, 7. áiteáda eile. Béaró Saeóilge inni le congnáim Dé nuair a tionólfaí apáir i. Níos ceapta gur a' dui i láthair a bheadh ri. Tá neart Saeóilge i nGhaillimh 7 ceapta timéall apáil óráid nuaíanaid éuite órume a chion féim. An muintir a bhfuil ri óráid ceapadó apáil a ron, ní óróibh ír ceapta failiúche a leigheas inni.

Sunbire na gaeilge.

Leir an scruth a bhfuil an ríseal as an
bheir reo, is don ríspíosneoiréacht atá
bunáite an airgead rím a' dul—tuaipurm'r
céad go leit punt. Nil oiread a' dul don
treancár béal, don comhrád ná do na
harmáin.

Tá a mait réim ag gacé eudo acu riú. An éaint a dear le cloí, déanfa rí maitear don muintir a clóirfear i, már éant i a bhuil éput uipcti 7 seapraó inni. Déanfa rí maitear don aor óg, bior Hæðils mait acu nó ná bior, mar múnfear rí bior le plaict 7 creat éup ar a scaint. Is mó an t-eolur b'férdir, atá ra scaint atá dá déanam anoir, ac is annam a bior éput uipcti ná choiceann mar bior ar an scaint a bior dá déanam fad 'o. Ní hé an tleigean céadna bior uipcti. Ní ceart an trean-éput reo a leigean ar cuimhne, ac is a buan.

An S_NRfBneOReact

An Sæðilge atá vā rgsfioð, véanfa rí maitear má foillri gceap i fí i veit i seput a foillrigste. Ac cé'n marí von teangará lán cóbfa de óréaccta a máðmað i mullað a céile nað vþeficpe rolur an lae go ceann teigð mblaðan, nó u'þerinti go vræt. U'þerinti go noéanfarð rí maitear daome a éup a rgsfioð Sæðilge nað þacat a' rgsfioð ari a malaist, ac níl ceifti na rgsfisneopreacþ foglumta og aðonuine nað vþeficri a óréaccta i sclo fá flæt. Tá cóbup anoir

ceapta fá Róimh an Ordéacair le teadhra maithe Saeóilge a cup i gcló. Déró cumple maitheara déanta don Saeóilge nuaip a béal ríot na n-ordéacta atá a' dul fan aomaréadat as an bfeir, nuaip a béal rin, i gcló i bhfuirm leabhair. Nil ré pártóte go roiléar i leabhar na Feire cé'n rocrú atá déanta faior reo, nó a bfuil fo-éorite ceapta as Coiste na Feire, leir na n-ordéacta a cup i dtoll a céile agur le cheat a cup orthu.

AN T-AOS ÓS.

Tá cupla ábhar comórtar ainnmigthe, cup i gcar, impreada V., VI., VII. a bfuil na rsoltaíca go mór ma scall. Siad an t-aor ós atá as éinse ruar a fágfar deo nó marb an Saeóilge. Féadfa riad marb a déanam den beo i deo a déanam don leat-marb. Cáitfeart éinle déir a tabairt dóibh, éinle buntárta, ac caitear riad féin an teip a capú. Nil aon cabair abeit a tabairt airge ar dhois-Saeóilge, ná do daoine ná duitseann é. Mura mbí ann aé "peata deas do mátar," mugadh-mugadh de Saeóilge, marb bior ma lán aiteaca ar furo na tíre, b'fearr éinse ar an ríseal go Seanain. Tá fuigilleac deas-Saeóilge ann, a' fanaid le n-a bhorú agur le n-tabairt un cinn. Ni ceart i rin a mheád. Marb tá pártóte, bfuil deas-Saeóilgeoiri as an bfeir nómha reo. Bfuil deabh i déanam ar a scaint. Bfuil fumneamh inni agur ceol. Cé tá le reiparm ma n-áit? Má tá cuir na Saeóilge i foighlum a' dul ar aghair do nípi a scálae ré'n éao a mbuile ceap feadar i fóir abeit a' tigseáet ar fuidhíre na teangan. An muintir atá as éinse ruar anoir du ceap dóibh darrí pláist a cup ar an mero a fuaimeadair nómha. Tá fáitseoir opainn ná marb rin atá, ac sun bacaí atá curt acu a' riubal i nuaip na rean-muintíre. Tá rún agaínn, de bairn na Feire reo, go mbeir riad a' cuimhni sun mictio dóibh imteáet go lúthair éagairí capta amach. Ac eaire a lán acu a tigseáet ruar leo i dtopaí.

SGEAL TAIRIS.

An bfuil bior cé hé an Páip a déanfar bpeiteamhar as an "ngeap-éale" ir veire Sléarta i gculard Saeóileac" (comórtar a 54). An do nípi veire i dathairleacht a peapán a pacar ré ná do nípi na culard. Tá rún agaínn ná ríspiorr an Traoi marb seall nípi ac b'fearr go pacar ré pácaí Sáip ó, nuaip a gheofar na maitheaca cead cante. Mairid le Comórtar a 55, ir dócha sunb é an "Féilead Deas" atá i gceirt leir an "Bpillead Deas."

15. Cailleac ra gclúid ir dá éead ríupi.

[Anbhráit.]

COMAIRLE CONNDAE NA SAILLIMHE.

COISTE AN CEART-ORDÉACAIR.

TEASASSTÓIR SÚMÉARACTA.

Tá Teagartóir Súméaracta ag teaptáil ón gCoiste reo atá i dtion an t-ábhar reo a munaíte de nípi an Chláir atá i bfeiríom i gCo. na SAILLIMHE.

Tá eolair as an nSaeóilge maetanaí.

Aoir: Fá bun go bhuadair.

Tuapartal: £120 an éead bhuadair ir bunr: £125 do'n dara bhuadair ir bonur.

Déró an porta realataí go ceann dá bhuadair, agur 'na bhuadair rin le h-údaráir na Roinne, bárrfáir £140, as áitriú £8 i n-áitriú na bhuadair go rípeachtaí £200.

Cuitear lappataí éigam níomh an 12aú o'Abheán, 1927, maille le Teirimearactai fá eolair ir uairleasct.

Le h-Oifró an Coiste,

SEORÍSE O' CONCHÚIL,

Rúnaí Sealaí.

Oifris Coiste An Ceart-Ordéacair,
Dóthar Móil, SAILLIMHE.

FEAMUINN

Tá go leor cineálacair feamuinne ann, tá aon fá leit as na rean-tiontúi, bfuil a dhoibhl le fairsing i a' ceirpeadóirí ait as gac cineál. Niop móir uibh freisin é, marb ní aon mait ná aon taipé anáin tá inr gac cineál le haigairt ceitpe ná te haigairt leapaisté, i d'á bhis rin niop móir eiríopealú beit eatomh. Cuir i gcar, tá mbéaduit feap a dul a' baint luict feamuinne i mbád le haigairt leapaisté do duine eile—i abhrisead ré leo, nuaip a beadh riad a' corrúise ar an gcalád, "Seapraigid luict feamuinne dom"—i fíaprócaid riad-ran, cén cineál feamuinne marb ní beadh fior acu cé'n ríre feamuinne beadh uair. O'fheaghrócaid reipéan, i'nnphrócaid ré dhoibh, as feamuinne buriú, báppicuanlaig, méipeánaí, mó ríin cineál a b' uair.

An dealac ceatána leir na ceirpeadóiri, marb ní marb a céile an chélp, ré rin i mbisg i d'fearbar a baintear ar gac cineál feamuinne, i niop móir, tá bhis rin, ann fá leit beit ar gac cineál—i d'beas ná d'fearb curt de na hainmneacair cailte inr an áit reo marb ní déantap an oipead ceitpe anoir i déantaoi fad' ó. Le bhuadanta beaga anuar tá daione ag éinse airtí marb tá an obair ní-épíuair i nil an luac, ná'n slaoídeach éin mait if bfuil.

I n-aimpír an éogair móir, b'airgead móir uipí, tá púnta déag an tonna i marb rin, as an gceád ríot, ac ó fom i leit nil an slaoídeach ná an luac éo-mair, i d'á bhis rin nil an oipead fonn as luict rean-éalaí agus beit a pléir léiti.

CÁILTEAC.

Ir copair le creannací, ac go mbionn na duitteogair i bhfaoi níor mó. Nil aon mait inni le n-íte, nil an blar céadna uipí i tá as an gceannais. Marb rin, ní móran eile eiríopealú tá eatomh.

Fáirinn sí as fílatas marb, as rt iprodai toimne i as méipeánaí. Caittear go leor de irtéac i dtíp nuaip a bior an aimpír 'na caitheamhacair. Ni déantap móran úracht ó, as aon éor.

Nuaip a bior sí trí cineálacair eile feamuinne inr na h-áitíteanna móra ríseamhneacair nuaip a bior rean-leapú dá cup amach, fáistí tríofáid i d'cúitítear amach i marb ná d'fearb aon blar anáin fém luict uipí. Ni head ací sí an tosa i le learád a cup ruar.

Mait móir eile a gníor sí beit inr na d'áitíteanna le haigairt na n-áití a beit dá n-íte, marb bior an-típ acu uipí, i deimhne leat go mbionn riad a' comhlinnt a' teacóna ní-épíuair go uti an tráig.

SEAMUS MAC CON IOMAIRE

TOMÁR MAC DONNCAÍDA

A CLANN MAC

SÍLEAS FOIRSEANTACHTA,

DÓMDAD SAEÓILEACÁC I COÍSRÍOC.

SÚMÉARACTA I DÉANAM TROSSÁIM

ROTATÓIRI I LUICT DÉANTA CARTÁCA

INNTRÉABH I TROSSÁIN TIGÉ.

LARNAÍC FOIRSEANTACHTA.

INNÍSÍS I INNEALLAÍCA DE CUILE

CINEÁL.

EARRAÍD GRÉIDH I CRIATH-TIMEADÓ

FIAR EILEICTREACAS I NEIMH-

SREANGAÍDEACTA.

STÓRTA TÁITLUASRAÍS I SUAÍL

SIOLTA ALLMIUIRÍDE.

LUICT DÉANTA CEIMIG-LEASAÍSTE.

AON-LUICT DSOLTA DÍÚAM (SUANO)

PERÚ I GCONNACHTA.

MUILLTE PLÚIR.

LUICT DSOLTA I REACTA BEATA,

COMHEANNÁÍSTE SIÚCRA.

TÍP NA HÓIGE

A náraísh éoríde,—Cuir ré ríméad móir opú an mero airtí a fuaip mé uair a' cup ríor as an airtí i'nduithe a n-deacairib' ríor. Ni airtí go uti iad (curo aca as cuma as b'fí). Agur an ceann ba meara aca ní raiú aon éailtead ait. An ríseal i'nduithe liom ná d'fuiú mo ppápan com láith agur ba mait liom é beit. Tá mbeaduit, ní fágfainn duine agair ná d'fuiú agair uaird' d'fuiú. Dé, ná cuipéad ré dhoibh-mhíneacair oppair marb h-éigise ibh an dathra reo. Déró "as" ann le congnam Dé. Marb dubairt mo céana, tá mé an-trápta leir an toraig atá déanta agair, agur i'nduithe tuairim gur gearr go mbí as gColúnáin in a chuir molta do luict léigte an Stuic.

Anoir, i dtaoibh na nártí. Sgíobh Uíreas-dár O Mórfó, Teac Muir, Dóthar na Trágsa, Saitlín, ceann, agur nuaip feicfear rír ra Stoc i táim cinné go n-aontóca rír liom go d'fuiú an céad uair tuillte aige, agur tá mé tá tabairt d'fuiú agur mo beannaíct. Nil rpáir agam annreó leir an molaí atá tuillte aige a tabairt d'fuiú. Tá mé cinné go gcloíffimid uaird' go gairid aipí. D'fearomh go d'fuiú an dípte beagáin po-fada, ac rin marb seall as an tuair fada a chas ré. Típ agur chais, i'nduithe an bheas i, agur tá áit-molaí as dul d'fuiú. Cuir Mic Éal Uírún as Corra-na-Móna airtí an-rípeamhail éigam freisin. Tosa Saeóileacára é Miéacáil agur tá mé a' tabairt uairfe rípeialta d'fuiú. Déró a dípte ra Stoc go gairid, agur táim cinné go n-éireabaird leir. Tá an dara uair as dul d'fuiú a Dúrcá, Teampall, Súiptín, Móta Spáinne. Nil sí ac ó'á bhuadair deas d'aoir agur i na comhuníde i láth na Salladacta. Tá molaí as leit tuillte aici, agur pilim ná d'fuiú an dípte marb seall as an uair reo beit tá fáisal aici. Díptír go Típ-na-hÓige atá a d'fuiú cup ríor as aici-re. Fan go léighe rír fadí. Sgíobh beint marb aí Clocáin na Toirbheirte, Baile Átha an Rioch airtí deara. Tá rún agam go bheiceamhuit a n-ainmneacára ra Stoc san mhoill. Fuaip mé piota dear i dtaoibh fiaidh riomhaísh ó bhuadair as d'ainm d'fuiú Séamus Uírún as Corra-na-Móna, agur piota fadí leití-lleallán ó bhuadair eile as an gceannais ceána. Mait na buadair! Sgíobhádó aipí, a' feadhru a bear rír, agur rípeáit an uair d'fuiú go cinné. An d'fuiú fíor agair céart i dípte na Désatane:—"Treasabád agur an Céacta." Tá rír a' fáisal go uti an 15aú o'Abheán le na cup irtéac. An reolaí cléadair éigam rír as an irtéac. Céart marb seall as na comhreanna a' d'fuiú mé oppair? Tá mé a' fanaid leobba. Ná déanair déarmad as an 15aú o'Abheán. Déró mé a' fanaid le feap an porta. Deannaíct ibh anoir go fóill.

"SEAN-PDÍSTE."

IMPÍDE AN DAILL.

Táimic dall irtéac i dtéac lá amáin tráth a rír an comhluadair as ite a mbéiltí agur, marb go raiú oíche as an duine bocht, b'fhiuchán le gheim le n-íte aige ací ní bhuair ríre an oíchead i'nduithe a' d'fuiú. Tá mé a' fanaid leobba.

"CLOIPIM AN TOIRANN ACÍ NI FEICIN AN DIATÓ, AGUR AN TÉ A DÉANAR AN LEAT-THROM NÁ'R FEICFE DIA."

T. S. SEÓISE.

CILL RÓNÁIN, ÁIRAINN, 12-3-27.

Ó CUIMÍN I Ó BREANAISS.

IS SRDIL NA SIOPAÍ.

NA SAILLIMHE.

AN CÓTA MÓR STÍLÍCÉ

Tá mo cóta móri rílóicte ó Domnaé t é a' rileáu liom ríor,
An té cuippeas cónír aip, mo úrón, tá rí i bphao aip mo lion
Tá tálliúp glan, cónír ran dhoi móri map tá Tomáipín Úán.
Cuippeas deilt aip uen tríoda, tapt timcheall fá n-a láp.

Sluair mé tap rainte le máiliú aip uair an Meádom oróe,
Agur buail mé fá Uírcáis tream a viúltasgeas ar pláitir na naomí.
Oíag ré le fán mé a' cup fáinnéar cé scóilurhseáin an oróe.
Agur tógaó 'mo feo mé, tá tóir oimí riap fá Tráis-lí (? Tráis Úmhsio).

Tá mo maircín tinn, tréit las, t i go haonraic aip Calaó na mBád,
A' sot' r a caomeád 'éinle oróe t as eipse don ló,
Tá a compádai rinnt i gCill Úmhsio t leac aip a céann
'S támhac aip fuit na tíre 'na céann riampá t na palarde le mná.

Tá m' iorgairí liunta (leonta) o ríor riubal na móinte reo riap.
Tá mo loipgní geárríta t nil áireamh aip an bpiam tá 'mo úrón,
Tá mé i bphao ó mo maircín t nil áit agam a leigfínn mo ríst
Agur tá ríil le Rí na ngráid a'm naé mbeidh fán oimí ac tamall 'r cé'n Óríg

Tá céad fear a rílear má raothruigseam ré Guineá n-Ó
Naé mbainfe ré pióinn aip an coróem go sceannuighe ré bó,
Ac i' mire náp éumhíng aip an gionnaéit 'r éait mé go león,
Agur ní cuippeas mé oróe san bpháitlin t cónpa fá'n Óró.

Dap mo milleáu, dap mo mórdie i' mo mórdóigse ní húrfé mé ríor:
1 Scionlaudair ban ós go veó ní Sabha me aipit,
Ó connac mé mo rtóipín óa phágád aip fear coir-a-tige,
Tuit an ríut veóri liom t tóbairi go mburfeas mo éipre.

Céad plán teat, a abhainn móri, ré mo úrón!
San mé anoéit le do éaoib,
Ac i' omáda i' bóláin cam, uaigneac, dul ríomé t i.
Map i' ann a bíoib an ríobairt agaunn gáé Domnaé t Saorise 'náp rurde,
Bíoró an jús aip an mboro ann t mo rtóipín fial fáirings óa riomint.

Naé mire a beád cultaí i' an gcláir naé mberó glacád liom ann,
Slaothair ap mo mairnín tráthóna t go moé leir an ló,
Ac Dia móri támhac a' náip ríubal ré fear eile níor feárr
Ac so maite Dia dom-ra gáé contabairt do nveacair mé ann.

An fad i' béal mé beó i' náipinn, ní tréisfe mé imírt ná ól,
An fad i' béal mé beó i' náipinn, ní tréisfe mé comluadair ós,
'S óeanan fear a náip mo rtóipín t mé beit le n-a éaoib,
Naé mbainfeann an tríon óe ná duib látoiri a capairt ra thí.

Nuaip feicim-re an t-aor ós reo Dia Domnais t iao dul 'ná báir,
Cuippeas fuit tríona t mearaigheann m'orna in mo ló,
Le cuma i' náitair mo rtóipín tuiubfeas ól dom t imírt aip cláir,

'S i' ag fear eile pórta t mé 'mo dethairde bocht dona map atáim.

SEAMUS MAC CON TOMAIRE,

Muig-Inír, Cárna.

[Tá óa amprán leigte i' na céile ampreo. Sé Seán Óreasnaé an Roip Ruád a punne ceataíma a 2, a 6. Ar an mBhruinnillín Déacád (Amprán Cl. Saeódeal, 13) ceataíma a 8. San dhoi móri Cárna a punneadh líne 3, 4, ceataí. 1.—F. an Stiuic.]

CAPRAIS AN FÁTAIS

Lap nvearú éun duirte an bho tóib, leig an tálliúp aip fír go páib ré a' pioctáid riubis. Sruaire annpreo i' annrúid aip an scípte. Sil an, tuiseadóir go páib riubis ann dárphao agur bí náipe aip t duibhaint ré so feargád:

"Droic-páit opt, a bean
Naé nveapna an cípte glan."

"A Maírtín Ócás, rpáigas, fádtócorais," aip an bean, "óa fárlaige tó bphul an cípte támhí ré. reacáit n-úaire níor glame ná do úrat-pha, t tá ré po-mairt reacáit n-úaire do rpheabair camfiaclaclé plubapnaé tálliúpa na míol. Ir beag a fil mé go scuippeas báclac t leiterte mic Salléabair-an-imé deirdean aip mo éind cíocair reacáit.

Sin é a bí ó'n tálliúp—an gream. Ir beag a fíoll ré aip 'tálliúp na míol' a tabhairt aip. Ac ní map i' do thaoi-éail aip a atáir agur aip a fían-atair go utóigseadóriod an t-im aip na cunneoga le neart aíapluigheácta an uair a beád an mairtpeas óa déanam.

Ir minic a humpuséadó clear aip an tálliúp fém. Ag an am i' do téideadó tálliúp ó teac a' déanam éadaig, t beirfead riad a scuir uipléirí leo. Ba minic duine a' fáine aip tálliúp ra teac a mbidóid ré ag obair ann a maoé i' go ríugabairt ré leir na h-úipléirí go dtí a teac fém aip eagla go fácató an tálliúp éins teac duine aip bít eile. Maithin anáin Ó Mac Salléabair-an-imé a' fáirfead aip Snácató-tír-tírmáit, a tabhairt leir ac báileam san fágairt óo é map i' do ríob Miéadál na Sgádán na h-úipléirí leir an oróe roimhe. Sé Miéadál na Sgádán an riopadóir a bí aip na h-Ultais t ri Duitri Dáiríreacé bean an tuiseadóra tús an leáramm i' map i' do ríob Miéadál na Sgádán an Lá reo t bí mairpian aip Dúbaltae-an-imé t bí fad ríapán a baint amac. Ir an tráthóna do buail Mac an lme i' pteac i' teac na Sgádán. Bí an tálliúp aip fuasáil go vian t Miéadál i' ngíheim i' Scionnill a' coimneáil poluir leir. Bí miorúp an tálliúp fágára taobh tairb' t' aip an mboro. Stéill éaola t párfeas a bíoib aip miorúp t bearnais bainte aip an gcuimhneáit annpreo i' annrúid le fad eicín do éap i' n-úil óo fém. Nuair a fuasáil Mac-an-lme fáll aip an mbeisit eile do gheárr ré cípla bearnais eile aip na rphealán párfeáin i' ngan-fíor tóib. Fuasáil ré gheallamáint ón tálliúp nád' oírpfeas aip an luan dárphao t' imírtis leir abairt. Lá aip na mairpeas—an Domnaé a bí ann—t'éigis Miéadál beagán mall ní náib' iongnaid map bí ré deirfeannach an oróe roimhe nuair a bí cíocáinighe aip an tálliúp. Ní páib óuam aip dethairde t'ollmú. Do éumil ré dorá éan, glear ré é fém go deirfeac in a culait nua, agur amac an dorá leir i' mbápp na bpháighe. Siubair leir go ríobairt go dtí an Séipéal. I' bphoigreacé fíe píat do dorá an t-Séipéal ríot ré tapa minaí an tuiseadóra. Nuair a connac pí fear na ríobairt níor fíad pí san gáife a' óeanam t' do ríobairt pí in a diaró:

A Miéadál na Sgádán,
Naé támhac aip do bpháighe
Náip fíad aip do bpháighe
Sul fíord támhac Cíortá.

Nuaip t'fíad Miéadál aip a bpháighe, bí a

leac-éor fada fáirfing t' an éor eile gearp cumang t' éaluis ré ipteac taoibh tairb' den dorá agur támhí ré amac aip "ite mirra eft." Níor factar an bpháighe in a diaró i' map Miéadál agur mupar tós Sallacóibar i' map cluinneoirí éinnis re tuapartal déanta an bpháighe ar poca Snaicat-tír-tírmáit aip éaoib aip bít agur ma ceannna i' map, t'fóibar go mburfeas Micilín cláraea daibhle aip céann an tálliúra.

Ir iomáda éacáit a níne an tálliúra in a diaró i' map, agur i' iomáda gádair a nveacair ré trí. Ir iomáda uair a rpheas ré eipreite an aora big a' cup ríor aip éac Cíortáleibhre aip a gádair 'O Domhnall Abu'; ir iomáda uair a éipí ré iongnaid opta a' tapt aip an b'fáclé a éacit an leac móri t' an abainn ó Cuapán go dtí Céir Copáinn; ir iomáda uair a éipí ré fíannasopta a' cant faoi na tairbri aé:

"Nil tom ná tulach
Ná enocán buriúe fíapac
Naé mbíonn real go ruibac

Agur b'fíapac i' map don Caprais. Támhí oróe a duibhneadóir i' map cionn cuip Snácat-tír-tírmáit. O'éag Maírtín Ócás t' Micil na Sgádán. Círeabhdh an círeabhdh i' map Ócérí Dáiríreacé. Ní tógtar i' map cumneoirí le bhuadanta map círeabhdh an t-úacáit go dtí an monáca i' mBaile-an-móta. Ní fágairt anoir don ní a bphul baint aip leir an trean-aimpír ac amáin an Caprais a éacit an fáclé úo t'píreann na h-abann ó na pluaireanna béal-leatna atá aip éaoib chuir Céir Copáinn.

EOCHAN MAC SIOLLA ÓRÉAM.

SEAN-CAMTEANNA.

"Má leanann tú long an éanáda
Ní fácfairt tú éoróe amuáda."

"Connacáit lágac
Mumhneací píleádá
Láigneac tláit
Uitac bpháighe."

(Nil dabt aip domhan naé Connacáit do éap é reo).

"Tig fuasí falam
San biaib san balaib

Seacátmáin aip Domnaé na Slaitín
Domnaé ná bpoitín méit.

(Conradh na Míde).

Calm gheimhridh i' ríomh fíamháit
Sin tá ríu naé reappann i' bphao.

Seo rgéilín a' t'innír párfeas beag t náipairn don éaoibh ó Síamhnaig.

Tá ré párfeate ríu aip bít a feictear aip éaoibh do láimé clí, gup ríobé-páit é i' map; ac ríu aip bít a éipreocáit aip éaoibh do láimé deire, naé baogail duit i' map. Ac pé aip bít éaoibh a' n-éigseann ríot reo paróip 'na n-áigairt le páit ag dul an bealaic duit:

"Suibhim Aingeal Dear Dé
Mé 'cup aip mo leir.
Suibhim aip uict Dé
Aip na rpionára clé
Uile go léir leigean dom."
An t-éaoibh ó Síamhnaig do báis.
S. ó hÓsáin.

Níl aon triopá i' map n' cíigí a' bphul náip mó eapardó Saeódealac i' fágáil ann ná 45

A. MOON, TEORANTA,

A' bpháighe cultaí fear, nata, ban t' sád aon
tríomh éadairis feileas t'fear, bean, ná
párfeas.

FÍORSTONTA EGLINTON, t' níallum.

SSÉAL ANAMA
1.

HEAĆA FÉIN-SGRÍBÍNN N.

THEARPA
A LUACÉ-61.

Téarmáis ar leit vo rsgoltaċa agur vo
Scoláirti, ac rsgioib ag
“IRISH HOMELAND” OFFICE,
50 SPÁID NA MAMINTHEAC,
BAILE ÁTA CLÍAT;

nó ag
SIŪRACA LUŠAID NAOMHITA,
COULTE MÁGA.

TÁ

AN SÀOĆ ANNADH

A RGHOIB
TOMÁS Ó MÁILLE.

LE FÁSGAIL O
COMHLUET OIDEACÁIS NA
HÉIREANN.

TMÍ RGILLEACÁ ATÁ ANOIR AIP.

Dúine ar bith a otearturigeann “An Stoc & An Ceannog” uair, nó ar thait leir
ruagħiex a ċup ann, rsgħoħar ré 45 an
mbaġiex. .

TOMÁS DIOUDH,
COLAIREE NA H-ILPREKOJE,
1 nGAILLIM.

CUMANN URRUODAIS CÁTRAC BAILE ÁTA CLÍAT.

4 SRÁID UACTARAC US CONAILL.
1 mbaile áta clíat.

Cóm daingean le Caireal na Rioġ,
Com h-aedeaċċa le Teamaini na vittie
Com teann le aon pteiħ imr an għixie
Cumann Urruodair Cátrac Átā Clíat.
Colnigmu i n-ċipu an t-ajxgea. .
Vixu ag Seán burdei mar a blear,
Agur beru an t-aww opa minn fearta,
Ked ciall a bieb aġġi minn apaq.

AN DÉAN FAIILIΣE SA SCÚIS

AG SIOPA

Č. UÍ NEACTAM & A
CLAINNE MAC

TÁ

BUDIÖ CONNACHTA MATOUI
LE TROJZAN & INNTRĒAB
TISSE, UJPLI'R DE CUILE
CINEAL, BALL ACRAI, SPERIÖ,
& EILE.

SRÁID NA SIOPAS, GAILLIM.

CÉIM-RGÉA: O NEACTAM, GAILLIM.

TEAC AOIDHEACHTA

DIS TEACTHAR LE HAIG LAETANCA

US MONSĀIN

CARNA.

RASQE. TÁ COMHGĦI REOLTOPIEACHTA.
L-AEDHEACHTA & RNMHA ANN. L-IRSG-
AEDHEACHT LOCA & FAIRMGħE ANN. TÁ
ZOGA HAEVILGE AG ĊUJIE DÚINE RA
TEAC.

TÁ AN TAE IR IP FEARRI SGONNACTA & LU LEI
NEIĊE EILE ATÁ PIETĀNAK LE FÁSGAIL I VELI

MONICA NÍC DONNÉADA,
SRĀJU JNU NA GAILLIM.

M A C O A T O

IMPREAN NUJA AR AN REAN-RGÉA A TUŠ
TOMÁS Ó MÁILLE.

FÁ RGÉP AROIR AGUR LE FÁIL O

COMHLUET OIDEACÁIS NA HÉIREANN.

89 SPÁID AN TALBOVIKS,
BAILE ÁTA CLÍAT.

SGILLING ATÁ AIP.

TRPO AN DPORTA - - 3/- RA MBILIAÐAM.
" " " - - 1/6 RA LEICBILIAÐAM.

MAIDIĜI LE GAC ADŪBAP RSGIÖDCA A TERBEAR
RA VRAPPEK CUMHIEAP RSGEALA AG

TOMÁS Ó MÁILLE,

COLAIREE NA HOLRGOILO,
1 nGAILLIM

AN STOC & AN CEARNOG

ABREĀN, 1927.

SĞOLĀIREACHTA DO HAEVILGEONI

AN RUJO A MBITEAP I BPAID A' RŪL LEI IR
MINN NAC MBIJONN AON FAITLÉ ČEAFT JONIE
NUAJI A TEGĀR RÉ. NI AN TRUM ČEATONA
ANN NUAJI A BIOR RÉ AP FÁSGAIL. IR TOMBA
DEIŘ ATÁ AG HAEVILGEONI OGħA ANOIR NAC
MBIJOB ACU DEIŘ MBILIAÐNA O RŪM, IR TOMBA
PLIJE ATÁ ACU LE RAOĒTNA A FÁSGAIL AGUR LE
PLIJE BEATA MĀIȚ A BIEB ACU RA TIJU IRTIS NAC
NUAJI ACU AN NUAJI RŪM. TÁ RŪL AGAMM NAC
FAIILIΣE A DÉANFAR RIAD JONNU & NAC BPAESFA
RIAD 'NA NUJARO IAD.

MİLE PUNT (L1,000).

TÁ MİLE PUNT ANOIR AG IMTEAĈT İM
DUAIPEANNA GAC ULE BUJĀDAM I SGOLĀIRTE
NA GAILLIM, NÓ, NÍ AG IMTEAĈT ATÁ RÉ ACI A
FANAËT SO DASA HAEVILGEONI OGħA,
PIOCAMLA AP GAC ČEAPKO LE N-A RAOĒTNA.

TÁ NA DUAIPEANNA AIPGIJ RŪM DÓ DASA
AMAC AP DÓ ČAOI: (1) L60 RA MBILIAÐAM AP
FEADÓ DÓ BUJĀDAM DO HAEVILGEONI OGħA
OP CIJON OĈET MBILIAÐAM DEAS NAC BPAID DE
FOSGLUM OPŪU ACI AN FOSGLUM IP AIPRO
A SEOFAR RIAD I RŪM NĀRIPUNTA, AC SO
SCAIFKE RIAD CEIPTNU A FEARAM RA SGOLĀIRTE
SO DOKTORI APTU & SO BPAIS-TEAP AN RŪT

(2) AP AN DASA ČAOI, TÁ L60 RA MBILIAÐAM AP
FEADÓ DÓ BUJĀDAM DO HAEVILGEONI OGħA
OP CIJON OĈET MBILIAÐAM DEAS NAC BPAID DE
FOSGLUM OPŪU ACI AN FOSGLUM IP AIPRO
A SEOFAR RIAD I RŪM NĀRIPUNTA, AC SO
SCAIFKE RIAD CEIPTNU A FEARAM RA SGOLĀIRTE
SO DOKTORI APTU & SO BPAIS-TEAP AN RŪT

DO SLĀN-HAEVILGEONI

NIL AN T-AYXGEA NÁ NA DUAIPEANNA RŪM
NÓ DOKTORI DÓ DASA DOKTORI
TÉMIS 'N T-AWW LIOM LE TOUJ NA N-SPĀRTA
S NISIP ĊUPPI MÉ BARTA COPOMI
AC DÓ MBEDĀO AGUMPA OPJU AN RTĀ
NI BEMIN RAPTA, DÓ MERO MO MAONI
NÓ SUP TŪS MÉ RAPPA ĚUM LI DILĀM
BPAIS RŪM

'S SUP BĀM MÉ DILĀM ĀMAĊ ĀPIST
TĀDHS S. SEONI
CILL RONĀN. SPĀRTA

DÓ RA SGOLĀIRTE AP FEADÓ NA SCEITRE
MBILIAÐAN BERU RÉ I MUET PORTA AP BIT DÓ
FEADÓ DÓ BPAID AG IMTEAĈT A BANT AMAC
DÓ FÉM. AN TÉ A SEOFAR NA TIJU PIET RÉ AP
FEADÓ DÓ BUJĀDAM, BERU RÉ I NUON PORTA A
FÁSGAIL MAR MUMTEOPIR IP NA RSGOLĀIRTE ATÁ
APIO-ROMI AN ORDEACĀIR A' BPAID TŪPŪ GO
SARIJO AP FUO NA TIJU LE FEADIP IP DAPP
FOSGLUM A TABAIPIT DO PTÓCAIS & DO SEAPR
CAILEAÐO NA TUARĘ ĠA FÁSGAF RIAD AN RGOI
ELE. B-FERIŪ GO MBEAÐ ĊAIJIP RŪM AUC MÁ
BIONN AON KAC LEO FÉM. AN TÉ A BPAID
SEAPRAT ANN & FÁSGAF AP NISI RÉ ĒAHSATU
CORS A ĊUP LEI.

L-DEAŁTAME.

AN TÉ A BPAID TŪL ARGE CEANN DE NA
SGOLĀIREACHTA RŪM A FÁSGAIL, NIL AON ĊABAIP
DÓ MOIJI NÁ FAIILIΣE A DÉANAM FAOI. DUN
ċEAD TRIPAC ACU, RSGOLĀIREACHTA NA SCEITRE
MBILIAÐAN, NI MÓP DÓ A IAPPATAR A BIEB IRTIS
ARJE & ĊIONTA GO VLEAGħċA L-DEAŁTAME NÓ ROMI. AN TÉ AP MIEN LEI
A TIGSAËT IRTAEC AP EN DASA RPAID, RÉ RŪM, AN
DUEAM NAC BPAID BUN-RSGHUTU NA HOLRGOILO
ACU, NI MÓP DÓ-RAN A IAPPATAR A BIEB IRTIS
JONM AN L-DEAŁTAME DEAŁTAME. DUNE AP
BIT A TEARTURIGEANNU TUUЛЕAM USTADIP
FĀN RSGEAL, NÓ A TEARTURIGEANNU FUIHM
IAPPATAR UARDI LE CUP IRTAEC AP AN RSGOLĀIREACHT,
IP FEADÓ DÓ RSGIOB GO VTI MEA
BANARDE COLAIREE NA HOLRGOILO, GAILLIM,
AGUR A DÉANAM BOG, TEI.

COMHAIRLE COMHARAC.

B-FERIŪ, AN TÉ A BFEILFEAD CEANN DE NA
RSGOLĀIREACHTA REO DÓ, GO UTUTPFAD RE AMAC
NAC É A L-ĪSFEAD AN ĊUP RIOR REO OPŪU. AP
AN ADŪBAP RŪM, RAGART AP BIT NÓ ODE RSGOLO
NÓ ĀNDUWE ĊAIJIP RŪM A ĊOMMUNIġEAP RA
NGAEBEALTAËT A LEISFEAR AN FĀJINIEI REO,
TÁ RŪL AGAMM GO NOĒANFA RÉ A MELDPU
DON DUEAM ATÁ FÁ N-A ĊĀPAM NÓ DÓ ĀNDUWE
RANNA MÁ ĊEAPANN RÉ GO BPAID GOJIP
AS SONDIUNE ACU AN ĊĀPĀD A TABAIPIT LEO. TÁ
RŪM DE DUALTUP AP & TÁ RŪL AGAMM NAC
LEISFEAR RÉ FAIILIΣE ANN. NIJOJ MĀIȚ LINN GO
MBEAÐ RÉ LE N-AITRIP GŪB IAD NA DEXX
HAEVILGEONI ATÁ AG IMTEAĈT AP AN TIJU AGUR
A' FÁSGAŃ OLEĀM PAOPRAIS FÁ DEXXLOPI NÓ
HAEVILGEONI-AP-ĒIGIM.

SLĀN LE H-ĀRAMM.

SLĀN LEAT A ĀRAMM IP TŪ 'N T-OLEĀN ĀLĀMM
A DUG MÉ SPĀRT DŪJUT I VTŪP MO RAPPA,
SUP PIL MÉ, A SPĀRT SEAL, NAC MBEAÐ RÉ I
NÓ DĀN DAM

IMTEAĈT GO BPAID ACU NÁ DÓ MO ĊĀPĀD
SAOI.

AC ANOIR O ĊAPUA GO BPAID OPŪM TŪ FÁSGAIL
MO ĊŪS CÉAD PLĀN LEAT, A RTOR MO
CHORDE,
AGUR B-FERIŪ, A BALL-REFUG, SUP RAPPA
SEAPPI E
'S GO BPIILLFENN LĀ 'CINT LE HOP'R MAONI.

VI BPION MO FĀIT 'RUM AN L-ŪFĀS MÉ
ĀRAMM—

MÉ MIPNEAĊ CAJLIE 'SUP ĈNEAD 'N MO
CHORDE—

AC RÉ BPION MO MĀITIKN IP MÓ DO ĊĀPĀD MÉ
VO VI FĀIT ĀDAC, RSGĀTĀ, NAC BPIILLFENN
COJU'.

"A MIE," AP RIFI, A' BPIET AP LĀM OPŪM,
"SIL MÉ ĊAPUA GO BPIANFA I MO DION
AC DÓ ĊŪS TŪ SEALL DAM GO BPIILLFENN LĀ 'CINT
AP ĊOMPIJUS DĒ TŪ, A MĀICIN SPĀRTA."

I MBORTON ĀPPARO, I MEARE MO ĊĀPĀD,
SEAPPI QUAPI MÉ ĀPPUR 'R DO ĊŪS MÉ ĊŪM;
O'EIPIS 'N T-ĀD LIOM LE TOUJ NA N-SPĀRTA

'S NIJOJ ĊUPPI MÉ BARTA COPOMI

AC DÓ MBEDĀO AGUMPA OPJU AN RTĀ
NI BEMIN RAPTA, DÓ MERO MO MAONI
NÓ SUP TŪS MÉ RAPPA ĚUM LI DILĀM
BPAIS RŪM

'S SUP BĀM MÉ DILĀM ĀMAĊ ĀPIST

TĀDHS S. SEONI

CILL RONĀN. SPĀRTA

Artery: In t-aircérí, O Sír. Cat. 231; (2) Cuirle.

Artificial: Saorá: fio raeora 7 fio aiconta (i. nádúrta). Aircícept na n-écer, líne 854.

Artistic: Corónn éuanna ceartaí, Mac-dom an lótar L. 82; arna jindao a pleab an reit éuanda, TTeb. 4827; éuanna, fneirin, comely.

Artist (painter): Oireácladóir, O R.

Associated with: Ina n-eallaí; da airis forgnit ina (n)-eallaí, Cíoc Conaí (Thun.) 58; united with.

Athlete: Ssgneadóir, Ému IX., 103.

Athwart: Ar riaplaord an gheanna, Mac-dom, lot. IV., 19.

Attorney (pleader): (1) Aighe, Féimeacar; (2) Dálaise, Joyce, Soc. Nirt. 91.

Attraction: Áctargnam: áct-argnam: déanam tréan aip nó go dtí jum. Tá ré coitceann ra tréan-Saevlge.

Attractive: (1) Argnamá; (2) Áctargnatca: ar labairt vona leigearaib énna attargnatca O Sír. Cat. 175.

Aurora Borealis: (1) An éadair i dtuaird; (2) An fáinniú i dtuaird.

Axle: (1) Roimh: cc. Zimme, Zcp 1., 82, 85; (2) Árgall: fo arcáil émunn na searcaile, Arphon. 16.

Axis: (1) (?) Mialair: milair i. rect i. heim in mun i. in samul; (2) Feartar: ar reo feartar (Cc. L. vento).

Balance: Meád: meád ar meád: "standing beam." Féac beam.

Bark (of tree): (1) Ruam; (2) Rúgs: nasc uroisín O Sír. 178 (Napt. 346), 7rl. Cc. a' nárgaú datas.

Birthright: Phím-geinteáct.

Barrel: Tulcúba: tulcúba, telcúma, fneirin (Cc. Arphiv. 1., 323, 7rl.)

Base: Fol; fol i. bonn, Arphiv. III., 274, 285, taobhaim: folac, L.U. 113 b13, tocú: folais Rev. Cel. IX., 548.

Beam of Balance: Cungs méidé: cungs méid (Cormac, 10, Meyer).

Behaviour (Conduct): Alair: etep sáir i alair i eplabha L.U. 91b17; innam t-álaig i. h'ímlabha L.U. 88a10; ucc cada áitce L.U. 294a38 Cc. Ému VIII., 172.

Cc. ruatalaig, dualair.

Bellows: Seirfead: refet, Féimeacar (gluaif). Cc. trefet: blast, blowing, O Duib. 1561.

Binding (Contract): Ártaróe, Sené. Mór III.

Blood-poison: Fhiúidán & Sen. 1203; cró-salair L.U. 115b4.

Boot-lace: (1) Darríall; (2) Tráigle; tráigle, Cormac 1253, Meyer, Lypik, L. 37.

Boulder: Motán; mulán eimre; gránrae.

Branch: (1) Séagán; (2) Deann: reac mbeanna buana . . . forpin cam-delbha (: coinnleoir). Salt. Rann 434: Cc. náid mbeanna ar an bhraó; (3) Sáblán: san sáblán n-uaigneád n-eoluir, Studier (1918), L. 452.

Branch off: Sáblágin: amair i. do sáblais riao (O Cuppy, MSS. Mat. 550).

Braser: Umárdóe: umárdi, Féimeacar V., 114.

Brewer: (1) Cíppreine (: L. cerevisiamur; (2) Sgáide: cíppreine i. a fcoimhe Arphiv. III., L. 32.

Brewery: Laicneád: i. ionrás aito grán geinte: tall ar láit an laicinte (Ému IX., 101, ruppl.). Lait i. tionn.

Brilliant: (1) Dealraða: in i. tiumrae delraða riu, TTeb. líne 471; (2) loinnreac, 7rl.

Brilliance: Comgluaimeacé; Mac-dom lot. II., 189.

Brooch: (1) Óireannar, O Maol-Conn. 141 (Arphiv. 1. 284); (2) Dealas.

Bunch: Oloct, oloctán: oloct épema (épema) Mac Sn. Finn. 24;

oloctán épema i. eprr, 1p. Tex. III. 82.

Bundle: (1) Tríparc ÓR—mac leo; (2) Árdheair; (3) Cuail; (4) Démhre; (5) Démhri; (6) (—of flax) cuigeallaí; cuigeal go na cuigeallaí TTeb. 1320. Cuairte (P. O. C.) Cc. pairtin L.L. 279b16.

Builder (maker of roads, handworker): Manaé: manaé i. ónti ir monachur i. dro ag denam carai 7 cloéan nó tócar, O Duib. 1221.

Buzzing: Doroán, dorodána: deit (:beit) beca bit-aillé ac dorodána, Ému III., 156.

Camphor: Compáir: Compára LBL. 345a29 Meyer, Ávadenoa).

Canal (Watercourse): Eirg, eirge; cc. aipe i. imé nó fál, ut ert aipe eirce pláca i. imé do denam ar cinn eirc na pláca, 7 adeir ré: ni teicta ni vir (mó) nó trian in uisce do aipe i. do imé. O Duib, nó. Imé: fence, dam. Cc. Darr na huirge Dáme i. searratái tóis fliab doon uisce. Ionann ere fneirin 7 uisce ra tréan-S; (2) Fiotaín, feotaín.

Cancel: Dárom: dáróm, L. Deir.

Cancer: (1) Tuiclé (tutla), tutla Wb. 30b12, tuiclé Wb. 22ab; (2) Uppaire: uppáir, uppáirin Wb. 100a 4, 5; (3) Fáine ait (ra scaint).

Canopy: Cabar, caethac: i. capus aiftear-dercentac, LBL. 278a44; ba piat cappaí na hegairí, Arph. III. 123, 17; ro reálit doéum a cappaí 7 a pupall, Cat. C., do tigib, taithne-mácaib 7 do éappaícaib cumdais-tib, ib.

Capacity: Aemáinn; accmains, Sean-S.

Capital: (1) Céadair aigeácair Eirenn (i. Teamain) Silv. Sád. 35; (2) Rísbáile (Cell. Carr. 54).

Carrot: Cearbaccán, cearbaccán Arph. III. (Meyer), 7rl.

Carve: Rionnaim: ro-jindao 7 ro heicrao . . . delb 1prifile TTeb. 2260, delba jindao ro-áilli, ib. 2273; delba . . . i. ríom reiat ar n-a jindao ino, TTeb. 1462, 7rl.

Carving (wood—in yew): Iubhrácht: rai Iubhrácta, Féimeacar V., 104.

Case: Cumhád: aicde i. cumhád, O Cl. (Arphiv., 1., 276).

Casket: Cíof: a cíof a cíof cen étor, Toto Lect. X, 464.

Cast (in mould): Óruinne; cíthe riu a beolt óruinne, Ému IX., 102.

Catch (hook): Órol, órolán; in órolan uigseart O Duib. 543.

Cause: (1) Oidhigim: ire an ter oidhiger eadromáct, Arphon. 14; (2) (Causality) aicreannú, aicre-nosu Wb. 189b1 (ar accair: áidhír); (3) ir eiontriocair le; fa deara, 7rl.; (4) Focann; ire focunn a venna (cc. Windrich).

Cavity: (1) Cuair, cuairán; (2) Cabán O Sír. Cat. 262; 1 cabán na n-ae, O Sír. Cat. 198 (i. cubán. Cell (?)

Celibacy (continual) Bict-manaea: deocáin armoile a bict-manaea Ému VII., 142, 142.

Cement (cementing herb): Tát-turb: et-áet i. vitumain tatlmain i. tat-turb (: ro-snataig) Aircícept, líne 288 (déanam an turp).

Centre: (1) Áirméadón: i. n-áirméadón i. an eclair LBL. 123a32; (2) (nucleus, heart): Coim, H. 3.18, 212; (3) (interior): Cíofláid, Cat. C. 27, 93, 7rl.

Centrifugal: Sluaraéct ó meádon, Arphon 10.

Centripetal: Sluaraéct go meádon.

Chain: (1) Ronn: 7 fír-bols i. físi rionn cneumáe, OR. Ó'Don. (fitcheall), 7rl.; (2) Slábra; (3) Marg.

Chamber: (1) Áireagal: bái aifecol n-amrae i. tóis tige na lánamnae. 1m. 7rl. (2) Inveilb, Mac

Creice; (3) Innlear (compartment, room).

Chancel: (1) Cangeal, cangeall: cancell. i. cancella i. clia, H. 3.18, 66a (Meyer); (2) Cró-cangeal: etír an cró-cangel 7 an altóir, Ota. 1., 114 (Meyer); (3) Crann-cangeal, crann-cangel i. crann-cliat i. clia i. írm éunn riu i. iti na cléipeáid 7 na hóca formailur nombáil fiol tempaill, H. 3.18, 633. Cc. Cormac, 371.

Change: (1) Iomcloí: imcloí Wb. 31b12; (2) Cloecló: cloecláin (ar cóimcloí): coemcloí n-innrce, Ota. 1., 144 (Meyer), cloecló, L. 263a18; (3) Iomchana: imchana aróe ML. 21c. 3. 51.

Changeable: Luinneacáid; iomcloíacáid.

Charge (with): Liteácar, Liteácar (: liteácar?) Zcp. XIII., 220, Liteácar vréise, ib.

Chasuble: Caral: in cléipe co caral lingsil imbe LBL. 204a22, 7m. caral, Tmp. 58, 23.

Cheer: Iolac, iolac buada: iolac i. ruadháir nó lutgáir, O Cl., iolac iap mbuado L. 344a8, iolac aitir 7 saim comarome TTeb. 4044.

Circulating (false reports): Comlút (comluat): im éumlút nsg-rcantail, Féimeacar 1., 174.

Circle: v. Circling.

Circling: Cuairteall: sígrando a sígrando i. on cuairteall bfr fuiinne, Corm. Tp. 88. Cc. cairne cuairteall 7 a murlocaid, Féimeacar, V. 298, "a whirlpool, from sea-pools." Ar reo: cuairteall, cuairteall, gualrdeall. Cc. fneirin: a comh cuairteall, Leb. Aicle III., 422; agur Cormac: Cicul a ciculo, . . . ir cicol tún, ol in túnne . . . amait aorair, "ir cuairteall túnron," "circular movement," O T. v. Whirlpool.

Circumference: Iomchamang: Cona imtac-mung deig-óir L. 18, 20 (Windrich); (2) tiomcham.

Circumlocution: Tioméant, OR.

Civil Law: Féimeacar (q.v.)

Classification: Áireamh éraibe, A. Senórach líne 192.

Cloistre: Clábarthaú Mainistreach, L. 7rl. 1., 15.

Close: (?) Cíof i. uluit. Eg. 1782, 43a.

Cloth-figurer, artist: Seibhacé, Seibhreacé; fír congubr cíofra vana examla i. goibneáct 7 cíofraéct aitíreacéct 7 seibhreacéct . . . da ba in aitíre (joiner, wooden-house builder) 7 da ba in seibhacé. Féimeacar V., 104, 106. Sebeic i. vornad in seibhacéct (ib).

Cloud (bright): Léarán seal.

Cocoa: Cua; cuá-crainn (P. O. C., Meyer).

Cognition: (1) Int aéinur; (2) Eansna; engne Wb. 2a18, ML. 14c19, 7rl. (Leanfar vóib).

William P. Ó h-Uigín

SRÁID LIAM, SAILLIM, T
BAILE ÁTA NA RIOS.

DÍOLTÓIR USTÁRÁSAC SLUAISTEÁIN
MIC SIOLLA AN ÁTA.

DEASUÍSTEAR SÁC SÓRT SLUAISTEÁIN
—NA MIREANNA A BAMEAS LE
AIBLÉIS AGUS EILE.

TRUCAIL AR LEIT I SCOMAIR
SLUAISTEÁIN A BRISTEAR O BAILE 7rl.

Suaire Aironne

VIII.

Is roda nae bhuil aon pi roip aro-pigste ir po-pigste a bhuil an oinead béalorúir faoi ir mair atá fá Suaire. Is féidir linn ón mbéalorúidear rin amaire fágail ap méin agur an tréacra ap fir rin. Fírin, tugann ré lioe d'úinn ap faoisal na haimpreis rin, ap émreoir agur ap cráibhceáct na naom agur na n-uafal. Sa faoisal rin, cítear Suaire Aironne mar lóchrann roilleacá ran iarráit in an reacátmád aon. Cítear é a' ráilead réad is a' bponnád óir ag aonaé Tailtean. Cítear é ag cotá filiúeaéta. Suaire fial a tugád na báirí ari. Agur Suaire cráibhceáct a biorí ari i mears na sciliú.

Ach mair aitheáir an Céitinneac, "ba fáidte a lám le náilead ní do na boéataí ioná an lám le otioúlaicead ní don éigre."

Bí Saol Sainio aige le curto de na daome da mó le páir ran eaglair i gConnaicta le n-a linn.

Ba deapbhátaír do Naom Caimín Inre Cealltrac. Ní do péir luét reancúra ba hi an mactair céanna do b' aca go háirit. Seo é an Caimín a chrois tpi tráit ap Suaire ag cat Caimín Conaill.

Cailleadh Naom Caimín ra mbliam 653.

Duine muintreac só fírin Cúimín Fada. Ba eardos agur Abb ap Cluain Fearta Cúimín Fada, agur ra mbliam 661 o'éag ré.

Sa reancúr, tá rseal fán tmuíp reo: So rabaodar tmúíp i dtéampull móir Inre Cealltrac lá, agur sun fiafhus Caimín de Suaire céarto da mian leir a bheit aige.

"Ór is ionnáin le bponnád," appa Suaire.

"Agur turfa, a Cúimín?"

"Iomad leabhar le fhiotal na fírinne," appa Cúimín Fada.

"Agur turfa, a Caimín," appa Cúimín Fada, "caid é do mian-rá!"

"Iomad galair ap mo corp," appa Caimín.

Agur deipitear go bhuair gae aon tioibh mair da mian leir.

Tar fir bhuiread do Suaire i gceat Caimín Conaill, táir tagairt céana, éuair ré go uti Diarmuid agur séill ré ó. Agur is é an éaoi ap séill ré ói pinn cláidim an phios do cup in a béal roip a curto fiacla, agur é faon ap a gláimí.

Anoir, ba mian le Diarmuid fior a fágail an le mórbáil nó le glóir óisíomáon a biorí Suaire a' bponnád óir agur ollmáome ap daome. Cuirpeadó ríaoi ó Diarmuid éiuse ag iarráit bponnántanair ap ron ealaóna ari. Ach níor tugs Suaire aon ari ari.

Annrin cuireadó lobair éiuse, ag iarráit déipse ari ron Dé. Bain Suaire an deals óir do b' in a bhat amach agur tugs uó é. Apillead ábhair ton lobair, carair feair te muintir Diarmuida ó a bain an deals ve. Táins ag feair docht ari ari go uti Suaire agur o'muir uó ead a tárta. Séart a sunne Suaire an emor óir do b' fá éad a cum a tairgint uó. O'muir an lobair aé bain muintir Diarmuida an emor te ari a bhealaé ábhair.

O'fill an lobair ari, ach nuair do chonnam Suaire é, agur anacaír ari, tuit fírit deop uair.

Annrin o'fiafhus an pi Diarmuid te an mair séall ap go páir ré fá n-a rmaict fén a b' ré a' rilt na ndeoim. "Dap mo bhuil, ní heár," appa Suaire, "ach ari a chuaige liom doct Dé a bheit san ní."

Annrin ceanglaó riot eatoppa agur cuairap go haonaé Tailtean.

Tugs Suaire mala airgead leir le bponnád ap feara Eireann. Siú tráct, bágaí Diarmuid ap feara Eireann san aon ní iarráit ap Suaire ran aonaé. Cuaró tá lá éart gan dume a teact i ngoil ná i n-chaibar uó. Ar an tréac le Diarmuid fior do éup ap eardos so náeánfáid ré a fáirion, agur go scimicí an clá déréanach ari. Nuair o'fiafhus Diarmuid te cé'n fáit a b' leir rin atubairt

Suaire go páir ceapad aige go páir ré imbeal báir.

"Tugé rin," appa Diarmuid.

"Mai tá fír Eireann ap aon látair agur san neacé tioibh ag iarráit neice opim."

Annrin tugád ceato bponnántanair do Suaire.

IX

Seo rseal eile atá deo fór i mears na nádaine taobh ap Cinn Dearg, rseal Uítar do Miari.

Bí deapbhátaír ní duine muintreac ag Suaire ráibh ainn Moéua. Duine naomh a b' ann. Ap tcaéat an Cárgaor, cuairó an feair naomh aeo i n-éintig le mac cléireac le fhiotálam aifinn. Cuairap amach ráibháraí éiis mile ó Óúllur Suaire ap an taobh tiar teap, láim le Dóirinn, leir an Cárgaor a caiteamh ann. Cuirpeadó fúca i n-aice le tobar, áit nae scáthí eca aé beagán apám eorna agur violas agur fíor uisce. Ófanadar ann go uti lá Cárga ag Súir Dé agur iad ap a utorphadó. Mairim an lae rin táinig d'úil feola ag an mac-cléireac agur éiup a mian i n-iúl do Moéua agur dubhaint leir go ngáibhád ré go uti Suaire i gcoinne feola. Dubhaint Moéua leir gan a leithead a déanamh. Annrin, cuairó ré fén ap a bá gláim agur do ghearrus ari a gur Dé, ag iarráit feola ton mac-cléireac. San uairi céanna b' luét fheartail Suaire gnothac ag mairi b' ré a níseaglae. Trí Súir Dé Moéua ríobairt na mairi agur an feoil ap láim luét fheartail go ndeacádar, roip mairi agur feoil, caol típeac go uti an áit a páir Moéua.

Ach ní táirge do cuairó ná mair ghearrus an eacair ari ag Suaire agur agá n-a tseaglae agur v' imtigeadar leo bog, te ap maircúiseadó ap tóir na mair.

Nuair táinig na mairi do látair Moéua tugs ré moladó agur altú do Dia agur dubhaint le n-a mac-cléireac a gheile a fáram agur a b' óctam den feoil o'ite. Ach ní bailead do b' an mac-cléireac i n-eachan na feola nuair factar an macaime láim de maircúlaigh, agur atubairt náir fócar do an feoil fágán agur méid na tóipe rin do b' ma thiaró. Dubhaint Moéua leir gan aon eagla a bheit ari, aé leagan ap an bfeoil. So mba é Suaire a deapbhátaír a b' ann, agur go ngurópeadh, ré Dia gan iad a leigean níor goine uó go mbeadh a b' óctam itte aige; agur tóirig ari a gur Dé. Ófios do Moéua. Lean buinn na n-eachan ton talam agur ni páir ionnta corpúise ná go páir an mac-cléireac rubaé, pácaé. Súir ré Dia annrin iad a ríomhleadh, agur táinigeadar i látair Moéua.

Ach ní fearas do b' ap Suaire aé a malaist. Cuairó ré ap a gláim i bfaidhnaire Moéua, agur o'íarri ari a mairteamh.

Dubhaint na mairi atá ap an scáran rin, agur tá long na n-each le feiceál ap leacraíca an macaime go uti an lá inioi.

Ir ait an rseal é aé b' in ari na mforbhad.

Bá é Colmán Mac Dhuac an feair naomh aeo, an éadair eardos do b' ap Diogóire Cille Íoch Dhuac.

Cuirte Suaire leir, agur o'íomháis an deipt ar láim a céile le folur an éperion a ríomhleadh go foimleáchan ap fudo na cipéire rin.

(Leanfar uó).
miceál ó cléiris.

TUGÁD ÓIR SCUÍR ÁRAÍS DO'N

CUMANN SAEDEALAC IS FEARR
AN CUMANN IDÉRNAC INSIÚRLA
TEO.

N-ÁSAID COITÉADIM AGUS COITÉINNE

ÓPÓIN-OIRIG—48 & 49 SRÁID AN DÁMA
AT CLIAT.

NA POLASAITHE IS IOMLÁINE LE
FÁSÁIL.

Ó SORMÁIN & A COM

CLÓDÓIRÍ & LUÉT DÍOLTA

PÁIPÉIR AGUR LEABHRA.

SPÁID NA SIOPAI, SAILLIM.

CUMANN URRADAIS.

MIUNTIR NA HÉIREANN

TA AN TEACT-FRTEAC ANOIR OR CIOLLN £25,000

TA TEAMHAIS ÉAP DAPPÉ ECA D'UPPAÐAR RAOGAIL
AGUR D'UPPAÐAR-REASLAUDÉ.

TA FIRIONAID UATA.

ÁRÓ OIFIIS:

16 CEARNOS PARNAIL,
AT CLIAT.

AN SIOLLA DUB

A SSRIOD
MICEÁL Ó MÁILLE

SAN EAGAIR NUAD

LE FÁSÁIL O

COMLUET OIBREACÁIS NA HÉIREANN,

89 SPÁIDAN TALBÓIRÍS,

BAILE ÉTA CLIAT.

ÓA RÍILLING ANOIR ATÁ ARI.

EADAC AR FEABAS.

MÁ'S MIAN LEAT CARRAIDÉ
FOSANTA FÁSÁIL AR A LUAC
TEIRIS SO TEAC : : :

MÁIRTÍN US ULTRAONÁIM.

SRÁID NA SIOPAI,

'NSAILIM.

COLÁISTE NA H-OLÍSSOILE, SAILLIM.

SEISIÚN 1927-1928.

SSOLÁIREACÁTA NA SAEDEALAC
LEIGEACÁTA I NSAEIDLISE.

TÁ SGOLÁIREACÁTA LE FÁSÁIL AG SAEIDLISE
GEORGI Ó DÉCÉAR MÁI LEANAR:

(a) LÉO RA MBLIADAIN AP FEADÓ CÉIRÉ
MBLIADAIN DO DAOME A BHFUL BUN-
RÍMÉUÍ NA H-OLÍSSOILE DAINTE AMAÉ
ACU.

(b) LÉO RA MBLIADAIN AP FEADÓ
BLIADAIN DO DAOME EILE OR CIOLLN
OCT MBLIADÁNA DÉAS A BHFUL COM-
TUIUME FÓGLUMA OPTU.

TUÍBHÉAR LEIGEACÁTA SAEIDLISE RA
SCOLÁIRTE AP A LÁN ÁTBHFUL FÓGLUMA.

ATÁ CUILE ÓIR AG AN UMÍPI A BEAR RA
LÁTAIR AG AN SCOLÁIRTE LE LABAIRT NA
SAEIDLISE CLEACÁTAÓ. IR FÉIDIR LÓIRTIN A
FÁSÁIL I TUÍBHÉAR SAEIDLISE, AGUR TÁ
CÓIRUP EILE CEAPTA LE IOMAÓ A LABAIRT DO
NA MIC LEIGHIN REANCAR A BHEIT ACU TAOBH
MUÍS DE'N COLÁIRTE LE TOSHA CAMTEOÍSI
SAEIDLISE.

NI BEIRÓ AP NA MIC LEIGHIN AÉ DUALGAR
BEASAÍ A IOC.

DONTUIME ATÁ A CUP IRTEACÉ AP NA
SGOLÁIREACÁTA TUÍBHÉAMTA NI MÓR UÓ A
IARRHATAR A BHEIT IRTEISI JOMÍL LÁ BEALTAME.

LE TUÍLEAMH USGAIR A FÁSÁIL RÍSHIOTÁIR AP
AN MEABHÁNARDE.

